

Broj: 01-04-13-06000/2025
Datum, 13.10.2025.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
PREDSTAVNIČKI/ZASTUPNIČKI DOM
Predsjedavajući/Predsjedatelj- Dragan Mioković
veza vaš akt broj: 05/1-02-465/25 od 18.09.2025. godine

n/p – zastupnik Damir Nikšić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno: 19-11-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	465	/25

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BiH
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE
n/p- generalna sekretarka - dr.sci. Edita Kalajdžić
veza vaš akt br. 03-04-908-7/25 od 19.09.2025.godine

PREDMET: Odgovor na zastupničku inicijativu, dostavlja se, -

Poštovani,

Federalna uprava za inspekcijske poslove zaprimila je dana 23.09.2025.godine zastupničku inicijativu koju je podnio Damir Nikšić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Naime, uvaženi poslanik se obratio Vladi Federacije BiH i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva sa prijedlogom da se u skladu sa nadležnostima Agencije za sigurnost hrane BiH i Federalne uprave za inspekcijske poslove, izvrše opsežne inspekcijske kontrole u najvećim trgovačkim lancima u Federaciji BiH, s ciljem provjere zdravstvene ispravnosti i kvaliteta hrane koja se nalazi na tržištu, te praćenja primjene propisa o sigurnosti hrane. Uvaženi poslanik je također predložio da se kontrole u periodu nekontrolisanog rasta cijena hrane vrše redovno svaka tri mjeseca, i da se rezultati izvršenih kontrola redovno dostavljaju Federalnom Parlamentu, uz stručno mišljenje Agencije za sigurnost hrane, u trgovačkim lancima.

U pripremi odgovora na predmetnu inicijativu, učešće je dao Federalni inspektorat za hranu, kako slijedi:

Sigurnost hrane ima dalekosežan značaj u svakom društvu sa više aspekata. Neki od osnovnih su prevencija zdravlja ljudi, zaštita potrošača od patvorenja, smanjenje bacanja hrane, međuinstitucionalna saradnja, zaštita domaće proizvodnje, stalni razvoj laboratorijskih metoda idr. Sve to počinje i završava službenim kontrolama koje predstavljaju svaki oblik kontrole, ali po strogo propisanim pravilima kojih se moraju pridržavati sve zemlje članice EU kao i one države koje to žele biti.

Pojam službenih kontrola je u bh praksu uveden 2004.godine Zakonom o hrani, a determinisan tzv. „higijenskim paketom“ iz 2012/2013.g.

„Higijenski paket“ podrazumjevaju 4 pravilnika:

1. Pravilnik o higijeni hrane
2. Pravilnik o higijeni hrane životinjskog porijekla
3. Pravilnik o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namjenjenih ishrani ljudi i
4. Pravilnik o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja.

Pomenutim Zakonom o hrani BiH je **sva odgovornost za sigurnost hrane** stavljena **subjektu u poslovanju s hranom** u bilo kojoj fazi proizvodnje, skladištenja, distribucije, prodaje i sl.

Osnovni principi službenih kontrola bi se mogli u najkraćem determinisati slijedećim pojmovima: procjena rizika; planovi za hitne mjere; transparentnost; samokontrola; uzorkovanje i analize; finansiranje....

U vezi sa predloženom inicijativom, u nastavku je ukratko sumirano stanje u Federaciji Bosne i Hercegovine, vezano za kontrole u oblasti sigurnosti hrane, iz ugla glavnog federalnog inspektora za hranu.

- Propisi koji su morali biti usaglašeni sa Zakonom o hrani BiH, do danas nisu harmonizirani;
- Procjene rizika se rade od strane Agencije za sigurnost hrane BiH u dijelu pojavljivanja neusklađenih proizvoda u Bosni i Hercegovini, te od strane federalnih inspektora za hranu, u dijelu već provedenih službenih kontrola, u skladu sa smjernicama Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine.
- Višegodišnji planovi službenih kontrola na nivou države ne postoje.
- Plan/i službenih kontrola u segmentu sigurnosti hrane Federalne uprave za inspeksijske poslove nije usaglašen sa kantonalnim planovima službenih kontrola.
- U Bosni i Hercegovini su nedovoljno razvijeni tzv.monitorinzi. Naime, postoje monitorinzi pesticida, na hrani i biljnog i životinjskog porijekla, ostataka veterinarskih lijekova i drugih kontaminanata u hrani životinjskog porijekla i u hrani

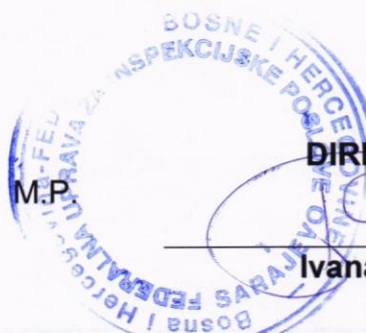
za životinje; štetnika i bolesti biljaka. Ali kako to navodi i uvaženi poslanik Nikšić, **postojeći monitoring sistemi ne pokrivaju uvijek sve rizike**. U prilog navedenom govori i činjenica da laboratorijski kapaciteti ne odgovaraju potrebama službenih kontrola u smislu šireg spektra akreditiranih metoda laboratorijskih ispitivanja, te referentnosti (mreža laboratorija).

- Takođe kao potvrda opisanog stanja u laboratorijama ukazuje i činjenica da **subjekti u poslovanju s hranom najvećim dijelom nemaju implementiran neki od sistema samokontrole**, tako da je **ispitivanje hrane svedeno na dosadašnju rutiniranu praksu sanitarne inspekcije koja ne postavlja pitanje kakvi su uslovi za pripremu i čuvanje hrane**, već prilikom ispitivanja koriste kriterije koji su propisani za subjekte u poslovanju s hranom koji imaju kompletno implementiran sistem samokontrole.
- Konačno, važno je istaći i **administrativni kapacitet inspektora za hranu u Federaciji BiH**, gdje u Federalnoj upravi imamo jednog glavnog i jednu federalnu inspektorcu za hranu, u Kantonu Sarajevo četiri, a u Tuzlanskom kantonu jednog inspektora za hranu, što ukupno, **za čitavu Federaciju BiH za nadzore u oblasti sigurnosti hrane iznosi skromnih samo sedam inspektora**.
- Kad su u pitanju manjkavosti odredbi Zakona o hrani, moramo istaći da isti ne sadrži jasne odredbe o inspekcijskom nadzoru u Federaciji BiH - **problem preciziranja vrste i nivoa inspekcije** koja vrši nadzor u procesu proizvodnje hrane (tzv. "lanac sljedivosti") a problem je i **preciziranja drugostepenog organa koji rješava po žalbi na rješenje federalnog inspektora za hranu, obzirom da već sada imamo neriješenih desetak žalbi**.

Kada ovome dodamo i činjenicu da u državi nemamo adekvatno zbrinjavanje otpada koji nastaje u sistemu hrane, kao i dodatno usložnjavanje tog problema sa povratom pdv za svu hranu proteklog roka upotrebe, lako možemo doći do zaključka, **da s obzirom na trenutno stanje ništa značajnije nije moguće poduzeti u segmentu sigurnosti hrane u skladu sa zakonskim ingerencijama Federalnog inspektorata za hranu, a kako to inicijativom predlaže uvaženi zastupnik gospodin Damir Nikšić**.

Da ovaj odgovor ne završimo u pesimističnom tonu, smatramo važnim istaći da unatoč naprijed izloženim problemima i sa postojećim kapacitetom federalni inspektori za hranu, redovno vrše nadzore u velikim tržišnim centrima. U 2024.godini, Federalni inspektorat za hranu **je izvršio 619 nadzora** (službenih kontrola) po osnovu kojih su urađeni: **245 zapisnika (report)**, **165 rješenja** (otklanjanje 513 nedostataka, 14 zabrana i uklanjanje 144.707 kg neusklađene hrane, te izdato **106 prekršajnih naloga u iznosu od 731.300 KM**.

S poštovanjem,

DIREKTORICA

Ivana Prvulović

Dostavljeno:

1. Predsjedatelj Zastupničkog doma- Dragan Mioković
2. Damir Nikšić – poslanik;
3. Generalna sekretarka Vlade FBiH- dr.sci. Edita Kalajdžić
4. a/a